

РЕШЕНИЕ

№ 270

гр. Бургас, 20.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, III ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на четиринадесети февруари през две
хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Росен Д. Парашкевов

Членове: Радостина П. Иванова
Йорданка Г. Майска

при участието на секретаря Жанета Д. Граматикова
като разгледа докладваното от Росен Д. Парашкевов Въззивно гражданско
дело № 20232100500046 по описа за 2023 година

Производството по делото пред настоящата съдебна инстанция е образувано по повод въззивна жалба от ОД на МВР – гр.Бургас, Булстат 129009742, с адрес: град Бургас, ул.”Христо Ботев” № 46, чрез юрисконсулт Гергана Владимирова против Решение № 2852 от 12.12.2022 г., постановено по гр. дело № 5691/2022 г. по описа на БРС, с което ОД на МВР – гр.Бургас, с адрес: град Бургас, ул.”Христо Ботев” № 46, е осъдена да заплати на Д. М. М., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр. Бургас, ул. „Раковски“ № 2, чрез адв. Станко Кралев, сумата от 731.85 лв., представляваща неплатено възнаграждение за извънреден труд от 88.09 часа, положен в периода 01.07.2019 год. - 09.07.2020 год., ведно със законната лихва върху главницата, начиная от 02.09.2022 год. до окончателното ѝ изплащане, сумата от 182.46 лв., представляваща мораторна лихва за забавено плащане на главницата от настъпване на изискуемостта в деня, следващ падежа на изплащане на съответното трудово възнаграждение, считано от 01.04.2019 г. до подаване на исковата молба, както и сумата от 283,32 лв.- разноски за адвокатско възнаграждение, като е отхвърлил исковете за главница за периода 20.04.2029 г.- 30.06.2010 г. в размер на 188.30 лв. и лихва за забава в размер от 59

лв., поради погасяване по давност. Въззиваемият е осъден да заплати на въззивника сумата от 42,60 лв.- юрисконсултско възнаграждение, а въззивникът е осъден да заплати в полза на бюджета на съдебната власт разноски от 200 лв., от които 100 лв. държавна такса и 100 лв. възнаграждение за вещо лице.

Недоволство от така постановеното съдебно решение изразява въззивникът, който счита, че постановеното решение е неправилно поради нарушение на материалния закон и необосновано. Моли съда за отмяната му и отхвърляне на предявения иск. Излага подробни съображения за приложимата и действала във времето нормативна уредба. Позовава се на Решение от 24.02.2022 г. по дело С-262/2020 на Съда на Европейския съюз, постановено по повод отправено преюдициално запитване от РС-Луковит. Претендира присъждане на разноски за двете инстанции, прави евентуално възражение за прекомерност на адвокатския хонорар на другата страна.

В срока предвиден в ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от Д. М. М., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр. Бургас, ул. „Раковски“ № 2, чрез адв. Станко Кралев, с който счита постановеното решение за правилно и законосъобразно. Моли съда да го потвърди. Излага съображения. Претендира разноски за въззивната инстанция.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259 и следващите от ГПК.

Пред Районен съд – Бургас е предявена претенция с правно основание чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Бургаският окръжен съд, при служебната проверка валидността и допустимостта на обжалваното решение, на осн. чл. 269 ГПК намира, че същото е валидно и допустимо. Като взе предвид събраните по делото доказателства, становищата на страните и като съобрази Закона намира, че същото е правилно и законосъобразно и на основание чл. 272 от ГПК препраща към мотивите на първоинстанционния съд.

Производството пред Бургаския районен съд е било образувано по искова молба от Д. М. М., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр. Бургас, ул. „Раковски“ № 2, чрез адв. Станко Кралев, като ищецът твърди, че за исковия период 01.04.2019г. – 09.07.2020г. е работил като п. в РУ- Н. и към П. Ру- Бургас, на структурно подчинение към ОД на МВР- Бургас и като такъв има статут на държавен служител. В резултат от полагани нощни

дежурства за горния период е надвишил нормалната продължителност на работното време. Твърди, че за отработения от него извънреден труд не му е заплатено допълнителното дължимо възнаграждение. Затова моли да бъде осъден ответника да заплати на ищеца сумата от 330 лв., представляваща дължимо допълнително възнаграждение по реда на чл.150 КТ, вр. с чл.178, ал.1, т.3, чл.187, ал.6 и сл. от ЗМВР за периода, ведно със законната лихва върху главницата от депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, както и 33 лв. мораторна лихва. Претендира също така изплащане на направените съдебно-деловодни разноски. Ангажира доказателства.

Ответната страна, ОД на МВР – гр.Бургас е депозирала отговор на исковата молба, в който се оспорва предявения иск по основание и размер. Заявява, че не е основателна. Излагат се съображения, че в процесния случай приложение намират нормите на ЗМВР. Твърди, че съгласно 187, ал. 3 от ЗМВР нормалната продължителност на работното време за държавните служители в МВР през нощта е 8 часа, т.е. не е налице твърдяната от ищеца празнота в правната уредба, съответно НСОПЗ в случая не намира приложение. Твърди също така, че през процесния период са действали Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г. и Наредба № № 8121з-36/07.01.2020 г. на министъра на вътрешните работи, в които също е предвидена възможността за полагане на труд през нощта между 22,00 ч. и 06,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период, съответно когато положеният нощен труд е в рамките на 8-часова продължителност, той не се трансформира в дневен такъв, а се заплаща по 0,25 лв. на час. На следващо място се твърди, че не е налице положен от ищеца извънреден труд, тъй като положеният от него нощен труд му е бил заплатен.

Страните са ангажирали доказателства в подкрепа на становищата си.

С решение на СЕС от 24.02.2022г по дело С-262/20, образувано по преюдициално запитване, отправено от РС –Луковит. В него е прието, че чл.8 и чл.12, буква а/ от Директива 2003/88ЕО не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда ,че нормалната продължителност на нощния труд за работници в публичния сектор е по-

кратка от нормалната продължителност на труда през деня .Съдът е приел, че във всички случаи в полза на такива работници трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволят да се компенсира особената тежест на нощния труд .В националното законодателство изобщо не съществува до 2020г /вкл. и през иския период/ норма, определяща нормалната продължителност на нощния труд на държавните служители в системата на МВР, така ,че отговорът на този въпрос не променя становището на настоящия състав .В тази връзка са изложени мотиви в решението. От друга страна, предвиденото заплащане на нощния труд от 0,25 лв. за всеки отработен час не може да компенсира особената тежест на нощния труд, по смисъла вложен в решението на СЕС. Следва да се има предвид, че посочената ставка е определена и в чл.8 от НСОПЗ , и работниците по трудово правоотношение също получават допълнително възнаграждение в този размер за всеки отработен час нощен труд, което води до извод, че в това отношение е налице равно третиране между държавните служители в МВР и работещите по трудово правоотношение. Остава обаче различното третиране на двете категории лица по отношение на преобразуването на нощните часове в дневни. Това означава ,че посоченото допълнително заплащане от 0,25 лв. на час не съставлява компенсаторен механизъм за служители в МВР по начин, различен от прилагания за работещите по трудово правоотношение. Налага се извод за липсата на такъв механизъм за гарантиране на защитата на здравето и безопасността на служителите в МВР, с оглед по –голяма продължителност на нощния труд. Останалите посочени от въззивника придобивки- ранно пенсиониране, безплатна храна, униформено облекло, обезщетения при прекратяване на служебното правоотношение в по-голям размер и др. съдът не счита като такива, компенсиращи конкретно тежестта на полагания нощен труд. По отношение на приетото от СЕС ,че чл.20 и 31 от ХОПЕС допускат определената в законодателството на държава –членка нормалната продължителност на нощния труд от седем част за работниците от частния сектор да не се прилага за работниците от публичния сектор ,вкл. полицаи и пожарникари, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т.е. е свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерна с тази цел, следва отново да се има предвид

,че до 2020г няма определена нормална продължителност на нощния труд за полицаите, такава е определена по-късно. Изложените доводи от въззивника за специфичния характер на работа на служителите в МВР, свързана със защита правата и свободите на гражданите, противодействие на престъпността и опазване на обществения ред ,с което се обосновава различното третиране не могат да бъдат възприети като обективен и разумен критерий, свързан с допустима от закона цел за неприлагане на преобразуването на часовете положен нощен труд в дневен. Това е така, тъй като посочените по-горе придобивки са свързани именно със специфичния характер на длъжността. Показателно е, че до м. август 2016г наредбите на министъра на МВР са предвиждали такова преобразуване и отпадането му след този момент не е обосновано с никаква допустима от закона цел. Но дори да се приеме, че такава е налице, както бе посочено по –горе в полза на служителите в МВР не са предвидени мерки за защита за компенсиране на особено тежест на положения нощен труд.

В хода на производството, на основание чл.214 от ГПК, исковите са изменени, след депозиране на заключението на В.л. и в проведеното о.с.з. на 11.11.2022 г. е прието изменение на иска по размер, чрез увеличаването му на 919.51, лв. за упоменатия период, както и претендирана мораторна лихва от 241,46 лв..

Изложените в исковата молба твърдения, че ищецът за претендирания период от 01.04.2019г. – 09.07.2020 г. е заемал длъжността п. и страните са били в служебно правоотношение, не са оспорени от въззивника, затова по реда на чл.153 ГПК, съдът ги приема за установени.

Както бе изложено по-горе, с исковата молба въззиваемият заявява, че за процесния период е полагал 12-часови дежурства по график, като за месец е имал по 7 или 8 24-часови дежурства и така се е получавало превишаване на нормалната продължителност на работното време. Затова е налице извънреден труд. Поради трайната организация на работното време по горния начин, била превишавана максималната продължителност на служебното време за месеца.

Няма спор по делото, че въззиваемият има качеството на държавен служител, съгласно разпоредбата на чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР. Съгласно разпоредбата на чл.187, ал.1 ЗМВР: „Нормалната продължителност

на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица“.

Според действащата за процесния период редакция на чл.187, ал.3 ЗМВР: „Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени – сумирано за едномесечен период... При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период.“ След изменението на цитираната разпоредба, новата, действаща и към настоящия момент разпоредба, предвижда сумираното отчитане да бъде изчислявано за тримесечен период.

Не се спори, че при изпълнение на трудовите си функции въззиваемият е полагал 24-часови дежурства, определени по график, одобряван за всеки календарен месец. Съгласно чл.140, ал.1 КТ: „Нормалната продължителност на седмичното работно време през нощта при 5-дневна работна седмица е до 35 часа. Нормалната продължителност на работното време през нощта при 5-дневна работна седмица е до 7 часа“. От така цитирания законов текст следва заключение, че 7 часа, отработени през нощта се приравняват, по волята на закона, на 8 часа, отработени през деня. За да се приравни 7-часовата нощна смяна с 8-часова дневна такава, съответно да се заплаща възнаграждение за 8 часа, се прилага коефициент от 1.143, съответстващ на съотношението 8 / 7.

Според въззивника, горните правила не следва да бъдат прилагани и съответно нощният труд да бъде приравняван на дневен, посредством умножаване с коефициент, понеже се касае за държавен служител от структурите на МВР. За него, според работодателя, следва да се прилагат само специалните правила, по-конкретно Наредба № 8121з-592/25.05.2015г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи, в сила от 1.04.2015г., отм.,ДВ бр. 59 от 29.07.2016г. и Наредба № 8121з-776/29.07.2016г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното

работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи, които не съдържат изрична регламентация за приравняване на нощния труд в дневен, а освен това двете Наредби предвиждат полагане на нощен труд не повече от 8 часа, което, според работодателя, означава, че коефициентът за положения нощен труд в спорния период не е 1.143, а 1. Пзовава се на издадени от министъра Заповеди № 8121з-791/28.10.2014г. и № 8121з-1429/23.11.2017г., съгласно които за процесния период за всеки отработен час или за част от него между 22:00ч. и 06:00ч. на държавните служители се изплаща допълнително възнаграждение за нощен труд в размер на 0, 25лв./час.

Според настоящия състав, цитираните разпоредби не дерогират общите правила на КТ относно полагането на нощен труд, приравняването му на дневен и заплащането на извънреден труд, при условие, че е положен такъв. На първо място следва да се вземе предвид, че въззиваемият е лице със статут на държавен служител – чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР. По отношение на работното време, почивките и отпуските на държавните служители чл.50а, ал.2 ЗДСл предвижда субсидиарно приложение на КТ относно допустимостта, продължителността, отчитането и заплащането на извънредния труд. Кодексът на труда е нормативен акт от по-висок ранг в сравнение с цитираните ЗДСл и ЗМВР. Последните два закона, както и двете цитирани по-горе Наредби, съдържат специални норми, уреждащи ограничен кръг специфични правоотношения, а именно тези, засягащи лицата със статут на държавни служители и лицата от структурите на МВР. Както ЗДСл, така и ЗМВР могат да регламентират отношения, уредени от институтите на КТ по начин различен от уредбата на Кодекса, но не такъв, че да бъде влошено положението на лицата, в сравнение с правните разрешения, предвидени по Кодекса на труда. По-низшите по степен нормативни актове могат да уреждат правоотношенията, насочени към съответните им адресати по по-благоприятен начин, но не и да поставят лицата в по-неизгодно положение. Въззивникът се позовава и на Наредба № 8121з-776/29.07.2016г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи, както и на Наредба № 8121з-36/07.01.2020г., като прави разлика

между двете и твърди, че положеният труд е надлежно заплатен. За държавните служители в МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 06,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Времето между 22.00ч. и 6.00ч., в което служителят полага 8-часово нощно дежурство, не следва да бъде приравнявано от нощен в дневен труд и не следва да се умножава с коефициент 1.143 според твърденията на въззивника.

Настоящият състав не споделя подобно тълкуване. Това, че липсва изрична уредба относно конкретната хипотеза, а именно по отношение на приравняването на нощния труд с дневен, не означава, че нощният труд следва да бъде приравнен с дневния, прилагайки коефициент 1. По-скоро нормата разрешава полагане на нощен труд средно в размер на 8 часа за всеки 24-часов период, без да изключва приравняването му към дневния и съответно, без да изключва приложение на правилата за заплащане на извънреден труд, когато такъв е положен. Следва извод, че при наличието на празнота в съответния нормативен акт ще се приложат правилата на ЗДСл, ЗМВР, съответно – на КТ.

В този смисъл съгласно чл. 176 от Закона за Министерство на вътрешните работи /ЗМВР/ брутното месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Заплащането на допълнително възнаграждение за извънреден труд е изрично предвидено с разпоредбата на чл.178, ал. 1, т. 3 ЗМВР. Съгласно чл. 143, ал. 1 от Кодекса на труда /КТ/ извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време. Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица -чл. 187, ал. 1 ЗМВР. Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8, 12 или 24-часови смени – сумирано за тримесечен период -чл.187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период -чл. 187, ал. 3, изр. 3 ЗМВР. Работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период – за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение -чл. 187, ал. 5, т. 2 вр. ал. 6 ЗМВР.

Съгласно чл. 195, ал. 1 АПК подзаконовият нормативен акт се смята за отменен от деня на влизането в сила на съдебното решение. Наредба

№ 8121з-407/11.08.2014 г. е била отменена с § 4 от заключителните разпоредби на Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи /обн., ДВ, бр. 60 от 2.08.2016 г., в сила от 2.08.2016 г./.

Разпоредбите на чл.3, ал.3 от Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г., Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г. и Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г. са аналогични и гласят, че за държавните служители в МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 ч. и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. В Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г. и Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г. липсва изрично правило, аналогично на чл. 31, ал. 2 от Наредба № 8121з-407/11.08.2014 г., съгласно който при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22,00 и 6,00 ч. за отчетния период се умножава по 0,143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период – т.е. часовете положен нощен труд се преизчисляват с коефициент 1,143. В разпоредбите на чл. 31 от Наредба № 8121з-592/25.05.2015 г. и Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г. е предвидено, че отработеното време между 22,00 и 06,00 ч. се отчита с протокол, като са посочени лицата, които го изготвят, сроковете за това и начинът на отчитане на броя отработени часове. Следва де се посочи, че в случая по отношение на служителя, съобразно претендирания период са действали Наредбите от 2016 и 2020 г.

При липсата на специално правило, което да определи методология за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на държавните служители в МВР, нормативната празнота, следва да се преодолее чрез субсидиарното приложение на чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /НСОРЗ/. Съгласно това общо правило при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т. е. приложимият коефициент за преизчисляване на нощния труд в дневен е 1,143, получен като частно при деление на нормалната продължителност на дневното /8 часа/ и нощното /7 часа/ работно време.

Изложените аргументи мотивират съда да приеме, че положеният от въззиваемия нощен труд за процесния период следва да бъде приравняван към дневен с коефициент 1.143, за часовете, отработени от 22.00ч. до 6.00ч. За реално отработените часове нощен труд се дължи съответна добавка за нощен труд, така, както е определено от Министъра на вътрешните работи – по 0.25лв./час, а след приравняването им към дневен

труд, за времето, в което се превишава 8-часовият работен ден – и с добавка за извънреден труд, при приложение на правилата за сумирано отчитане на 1-месечен или 3-месечен период, в зависимост от това, коя редакция на чл.187, ал.3 ЗМВР е действала към релевантния исков период.

За да докаже твърдението си за положен извънреден труд за процесния период, въззиваемият е поискал определянето му посредством експертиза. По делото е назначена и приета ССч.Е, в която В.л., след като се е запознало с графици за дежурства и протоколите за реално положени дежурства, е определило по месеци за процесния период превишаването на продължителността на служебното време. То, също така е остойностено, съобразно действалите към актуалния момент административни актове, регламентиращи възнаграждението на въззиваемия.

Така за периода 01.04.2019г. – 09.07.2020г. въззиваемият е положил 12-часови нощни дежурства, в резултат от които е превишил служебното време с общо 110,97 часа, поради което за процесния период на въззиваемия се дължи възнаграждение за положен извънреден труд в размер на 919,51 ведно със законната лихва върху главницата, считано от 02.09.2022 г. до окончателното изплащане, както и сумата от 241,46 лв.- мораторна лихва за забава за претендиращия период. Тези суми са намалени от първата инстанция съответно на 731.85 лв., представляваща неплатено възнаграждение за извънреден труд от 88.09 часа, положен в периода 01.07.2019 год. - 09.07.2020 год., ведно със законната лихва върху главницата, начиная от 02.09.2022 год. до окончателното ѝ изплащане и сумата от 182.46 лв., представляваща мораторна лихва за забавено плащане на главницата от настъпване на изискуемостта в деня, следващ падежа на изплащане на съответното трудово възнаграждение, считано от 01.04.2019, тъй като съдът е зачел направеното възражение за погасителна давност, съобразно чл. 111, ал.1, б. „а“ и „в“ от ЗЗД.

При изложените мотиви на настоящия състав, се налага заключение, че постановеното от Районен съд- Бургас решение следва да бъде потвърдено. В полза на въззиваемия се следват сторените пред настоящата инстанция разноски възлизащи на 480 лв.

На основание чл.7, ал.2, т.2 от Наредба №1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения,

заплатеният адвокатски хонорар и не следва да бъде намаляван пред вид направеното възражение по чл. 78 ал. 5 от ГПК.

По изложените съображения Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 2852 от 12.12.2022 г., постановено по гр. дело № 5691/2022 г. по описа на РС гр. Бургас.

ОСЪЖДА ОД на МВР – гр.Бургас, Булстат 129009742, с адрес: град Бургас, ул.”Христо Ботев” № 46, чрез юрисконсулт Гергана Владимирова, да заплати на Д. М. М., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр. Бургас, ул. „Раковски“ № 2, чрез адв. Станко Кралев,, сумата от 480 лв., представляваща разноски за заплатено адвокатско възнаграждение пред настоящата инстанция.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____